

रयत शिक्षण संस्थेचे,
कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालय, पंढरपूर (स्वायत्त)
राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाच्या बैठकीचे इतिवृत्त
Minutes of the Meeting (B.O.S. in Political Science)

दि. १६/०७/२०२३

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० नुसार शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून सुरु होणाऱ्या बी.ए.भाग-१ व एम.ए.भाग-१ (राज्यशास्त्र) या वर्गाच्या पाठ्याक्रमांचा आराखडा तयार करून या पाठ्याक्रमाचे/वर्गाचे पेपरनिहाय अभ्यासक्रम तयार करण्यासाठी राज्यशास्त्र अभ्यासमंडळाची बैठक ऑनलाइन पद्धतीने रविवार दि. १६/०७/२०२३ रोजी सकाळी १०.०० वाजता आयोजित केलेली होती. या बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

अ.क्र.	अध्यक्ष/सदस्यांचे नाव	पदनाम	स्वाक्षरी
१	डॉ. एस.के. शिंदे	विभागप्रमुख/अध्यक्ष	
२	प्राचार्य डॉ. व्ही. एम. पाटील	सदस्य	Online Present
३	प्रा.डॉ. एस. एस. पाटील	सदस्य	Online Present
४	डॉ. पी. एम. लावंड	सदस्य	Online Present
५	प्रा. डी. एस. थोरात	सदस्य	Online Present
६	डॉ. डी. एम. काळेल	सदस्य	
७	श्री.दत्तात्रय खिलारे	सदस्य	

या बैठकीच्या सुरुवातीस डॉ. एस.के. शिंदे यांनी बैठकीस उपस्थित सर्व मान्यवरांचे स्वागत केले. त्यानंतर बैठकीच्या कामकाजास सुरुवात झाली. या बैठकीत पुढील विषयांवर सविस्तर चर्चा होऊन त्यावर ठराव मंजूर करण्यात आले.

विषय क्र. १ : दि. १२/०७/२०२३ रोजी झालेल्या उपसमितीच्या बैठकीत मंजूर झालेल्या ठरावांवर चर्चा करणे.

ठराव क्र. १ : दि. १२/०७/२०२३ रोजी झालेल्या उपसमितीच्या बैठकीत मंजूर झालेल्या ठरावांवर चर्चा करण्यात आली. या बैठकीत बी.ए. भाग १ व एम.ए. भाग १ च्या सुधारित अभ्यासक्रमाला मंजूरी दिली होती. त्यानुसार तयार केलेला अभ्यासक्रम व सभेचे इतिवृत्त डॉ. डॉ. एस.के. शिंदे यांनी वाचून दाखविले. उपसमितीने तयार केलेल्या अभ्यासक्रमात दुरुस्त्या करण्याच्या सूचना अभ्यास मंडळाच्या विविध सदस्यांनी केल्या. या सूचना विचारात घेवून अभ्यासक्रमाचा अंतिम आराखडा तयार करून त्यास मंजूरी देण्यात आली.

ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. २ : राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार बी.ए.१ राज्यशास्त्र सत्र १ व २ च्या आराखड्यास मंजूरी देण्याची बाब विचारार्थ.

ठराव क्र. २ : या बैठकीत उपसमितीने बी.ए. भाग एक राज्यशास्त्र (Political Science) या वर्गाचा तयार केलेला अभ्यासक्रम विचारार्थ ठेवण्यात आला. अभ्यासक्रमाचे वाचन डॉ. एस.के. शिंदे यांनी केले. यु.जी.सी., शासन आणि विद्यापीठ यांच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे उपसमितीने तयार केलेल्या अभ्यासक्रमात अंशिक बदल करून स्वायत्त महाविद्यालयाचा सुधारित अंतिम आराखडा व अभ्यासक्रम खालीलप्रमाणे तयार करण्यात आला. यावर या बैठकीत चर्चा करण्यात येवून पुढीलप्रमाणे विषयाची नावे आणि अभ्यासक्रम यास मंजूरी देण्यात आली.

Structure of B.A. Part-I Political Science w.e.f. June 2023

Semester I				
Subject	Subject Code	Paper Title	Credits	Hours
Major	POL/MJ/	Introduction to Political Science	4	60
	POL/MJ/	Basic Concept in Political Science	2	30
Minor	POL/MI/	Introduction to Indian Constitution	2	30
GE/OE	POL/ GE/OE/	Indian Polity	4	60
VSC	POL/VSC/	Political Leadership	2	30
IKS	POL/IKS/	Political Thoughts of Kautilya	2	30
Semester II				
Subject	Subject Code	Paper Title	Credits	Hours
Major	POL/MJ/	Constitutional Government in India	4	60
	POL/MJ/	Indian Political System	2	30
Minor	POL/MI/	Indian Democracy & Challenges	2	30
GE/OE	POL/OE/	Indian Governance	4	60
VSC	POL/VSC/	Human Rights	2	30
VEC	POL/VEC/	Democracy ,Elections & Good Governance	2	30

या बैठकीत वरीलप्रमाणे या विषयाचे Structure मंजूर करण्यात आले.

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय ३ : बी.ए.१ राज्यशास्त्र या वर्गाच्या सत्र १ व २ चे विषय निहाय तयार केलेल्या अभ्यासक्रमास मंजूरी देणे.

ठराव क्र. ३: वरील आराखड्याप्रमाणे बी.ए. भाग एक सत्र १ मधील OE पेपरचे शीर्षक Understanding Indian Constitution याऐवजी 'Indian Polity' असे करण्याची सूचना प्रा. एस.एस.पाटील यांनी केली. त्याचबरोबर सत्र २ मधील OE पेपरचे शीर्षक Parliamentary Process in India याऐवजी 'Indian Governance' असे करण्याची सूचना प्राचार्य डॉ.व्ही.एम.पाटील यांनी केली. या दोन्ही सूचनांवर विचार करण्यात येवून या दुरुस्तीसह तयार केलेल्या अंतिम अभ्यासक्रमास सर्वानुमते मंजूरी देण्यात आली. (सोबत अभ्यासक्रम जोडण्यात आला आहे)

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. ४ : राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम.ए.भाग-१ राज्यशास्त्र सत्र १ व २ च्या आराखड्यास मंजूरी देण्याची बाब विचारार्थ.

ठराव क्र. ४: या बैठकीत उपसमितीने एम.ए. भाग एक राज्यशास्त्र (Political Science) या वर्गाचा तयार केलेला अभ्यासक्रम विचारार्थ ठेवण्यात आला. अभ्यासक्रमाचे वाचन डॉ. डी.एम. काळेल यांनी केले. यु.जी.सी., शासन आणि विद्यापीठ यांच्या

मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे उपसमितीने तयार केलेल्या आराखड्यास व अभ्यासक्रमावर या बैठकीत चर्चा करण्यात आली. त्यानुसार अंतिम आराखडा आणि अभ्यासक्रमास अभ्यास मंडळाच्या या बैठकीत सर्वानुमते मंजुरी देण्यात आली.

Semester I				
Subject	Subject Title	Paper Title	Credits	Hours
Major Mandatory	POL/	Political Theory	4	60
	POL/	Major ideas in Public Administration	4	60
	POL/	Modern Indian Political Thinkers	4	60
	POL/	Constitution of India	2	30
Elective	POL/	Financial Administration in India OR Comparative Government	4	60
RM	POL/IKS/	Research Methodology in Political Science	4	60

Semester II				
Subject	Subject Title	Paper Title	Credits	Hours
Major Mandatory	POL/	Contemporary Political Theory	4	60
	POL/	Political Thought on Women	4	60
	POL/	Political Process in India	4	60
	POL/	Human Rights	2	30
Elective	POL/	Electoral Politics in India OR Political Sociology	4	60
FP	POL/		4	60

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. ५: एम.ए.भाग-१ राज्यशास्त्र या वर्गाच्या सत्र १ व २ चे विषय निहाय तयार केलेल्या अभ्यासक्रमास मंजुरी देणे.
ठराव क्र. ५: या बैठकीत उपसमितीने एम.ए. भाग एक राज्यशास्त्र (Political Science) या वर्गाचा तयार केलेला अभ्यासक्रम विचारार्थ ठेवण्यात आला. अभ्यासक्रमाचे वाचन डॉ. डी.एम. काळेल यांनी केले. यु.जी.सी., शासन आणि विद्यापीठ यांच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे उपसमितीने तयार केलेल्या अभ्यासक्रमावर या बैठकीत चर्चा करण्यात आली. त्यानुसार अंतिम अभ्यासक्रमास अभ्यास मंडळाच्या या बैठकीत सर्वानुमते मंजुरी देण्यात आली. (सोबत अभ्यासक्रम जोडण्यात आला आहे)

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. ६: मूल्यमापनाची (परीक्षा) पद्धत निश्चित करणे.

ठराव क्र. ६: या बैठकीत या अभ्यासक्रमावर आधारित मूल्यमापन/परीक्षा पद्धतीवर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. त्यानुसार परीक्षा पद्धती निश्चित करण्यात आली. त्यास सर्वानुमते मंजुरी देण्यात आली. (सोबत परीक्षा पद्धती आराखडा जोडला आहे).

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. ७: प्राश्निक, परीक्षक आणि नियामक यांच्या नावाची यादी तयार करणे.

ठराव क्र. ७: या बैठकीत बी.ए.भाग-१ व एम.ए.भाग-१ (राज्यशास्त्र) या वर्गाच्या अभ्यासक्रमानुसार प्राश्निक, परीक्षक आणि नियामक यांच्या नावाची यादी तयार करण्यात आली. सदर यादीची शिफारस परीक्षा व मूल्यमापन मंडळास करण्याचा ठराव सर्वानुमते मंजूर करण्यात आला. (सोबत यादी जोडली आहे)

- ठराव सर्वानुमते मंजूर

विषय क्र. ८: मा.अध्यक्षांच्या पुर्व परवानगीने येणाऱ्या आयत्यावेळेच्या विषयांवर चर्चा करणे

विषय क्र. ८ (अ): बी.ए.भाग-१ व एम.ए.भाग-१ (राज्यशास्त्र) या वर्गाच्या अभ्यासक्रमानुसार समकक्षता निश्चित करणेबाबत चर्चा करणे

ठराव क्र. ८ (अ): या बैठकीत बी.ए.भाग-१ व एम.ए.भाग-१ (राज्यशास्त्र) या वर्गाच्या विविध विषयांची समकक्षता देणेबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात आली. त्यानुसार सद्याचे विषय आणि या अभ्यास मंडळाने मंजूर केलेले विषय यांची समकक्षता खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आली. त्यास सर्वानुमते मंजुरी देण्यात आली.

बी.ए.भाग-१ सत्र १ व २ समकक्ष विषय

सत्र	पेपर क्र.	पूर्वीच्या पेपरचे नाव	सध्याचा समकक्ष पे.क्र. व पेपरचे नाव
1	1	Indian Government and Politics	1.Introduction to Political Science
2	2	Indian Government and Politics	3.Constitutional Government in India

एम.ए.भाग-१ सत्र १ व २ समकक्ष विषय

सत्र	पेपर क्र.	पूर्वीच्या पेपरचे नाव	सध्याचा समकक्ष पेपरचे नाव
1	1	Political Theory	Political Theory
1	2	Major ideas in Public Administration	Major ideas in Public Administration
1	3	Constitution of India	Constitution of India
1	4	Modern Indian Political Thought	Modern Indian Political Thinker
1	5	Financial Administration in India	Financial Administration in India
1	6	Political Sociology	Comparative Government
2	1	Contemporary Political Theory	Contemporary Political Theory
2	2	Issues in Public Administration	Political Sociology
2	3	Political Process in India	Political Process in India
2	4	Electoral Politics in India	Electoral Politics in India
2	5	Ancient Indian Political Thought	Political Thought on Women
2	6	Human Rights	Human Rights

वरील प्रमाणे समकक्ष विषय सर्वानुमते मंजूर करण्यात आले.

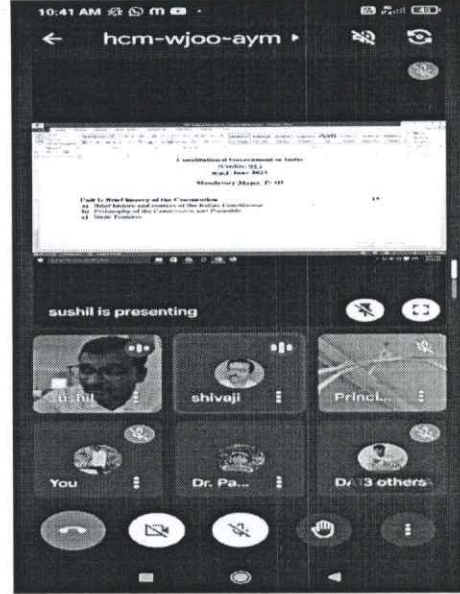
- ठराव सर्वानुमते मंजूर

बैठकीच्या अखेरीस डॉ. डी.एम. काळेल यांनी सर्व उपस्थित सदस्यांचे आभार मानले मा.अध्यक्षांच्या पूर्व परवानगीने सभा संपल्याचे जाहीर केले.

रयत शिक्षण संस्थेचे,
कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालय, पंढरपूर (स्वायत्त)
राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाची बैठक

दि. १६ जुलै २०२३

Online Link:- <https://meet.google.com/hcm-wjoo-aym>

विभाग प्रमुख
राज्य शास्त्र विभाग
क.भा.पा. महाविद्यालय,
पंढरपूर (स्वायत्त)

